

Вимова

приголосних

звуків.

Угодібнення

приголосних.

Автор презентації: Лащенко Лариса Василівна
пишемо

ВОКЗал

вимовляємо

[вог'зал]

241. А. Прочитайте чітко слова вголос, звертаючи увагу на **глухі** приголосні, позначені виділеними буквами.

просьба [прóз'ба]
боротьба [бород'ба́]

просити [прóсіти]
боротися [борóтис'а]

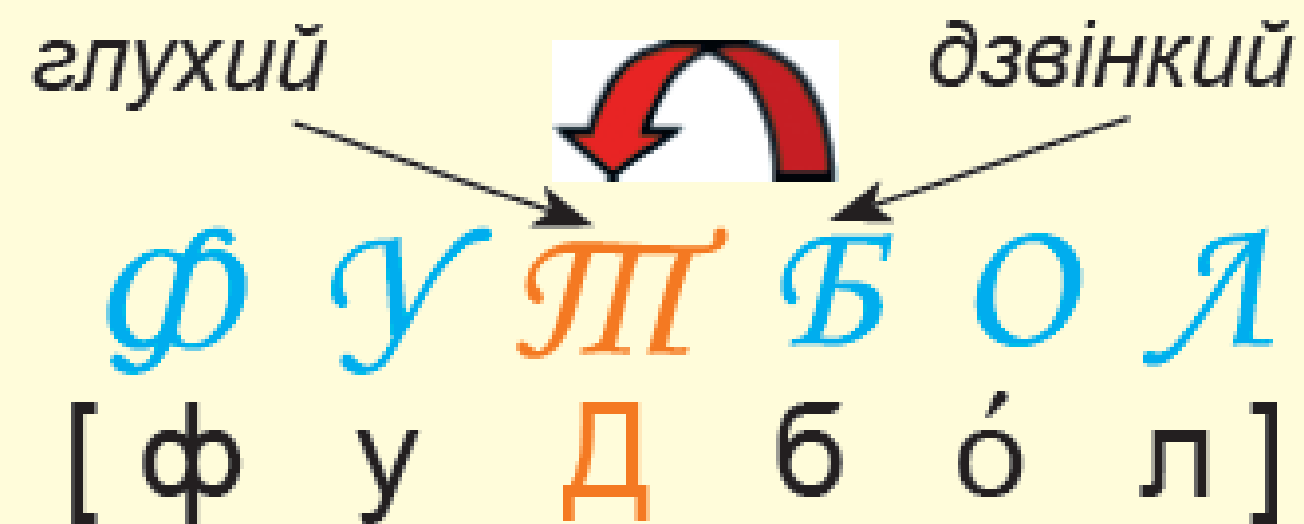
Б. У яких словах ці звуки звучать чітко, виразно? А в яких – як парні їм дзвінкі приголосні?

В. Зробіть висновок про особливості вимови **глухих** приголосних перед голосними та перед дзвінками приголосними.

Приголосні звуки, що стоять поруч, можуть впливати один на одного.

Наближення у звучанні одного приголосного звука до іншого називають уподібненням. **НАПРИКЛАД:** пишемо *футбол*, а вимовляємо [фудбóл], бо глухий [т] перед дзвінким [б] уподібнився до нього за дзвінкістю.

Уподібнення приголосних звуків

Глухі перед дзвінкими уподібнюємо до парних дзвінк

боротьба [бород'ба]

У словах *нігті*, *кігті*, *легко*, *вогко*, *дьогтю* дзвінкий [г] перед глухими оглушуємо; його вимовляємо як [х]

легко [лехко]

Префікс *з-* перед [с] вимовляємо як [с]

зсунути [с:унути]

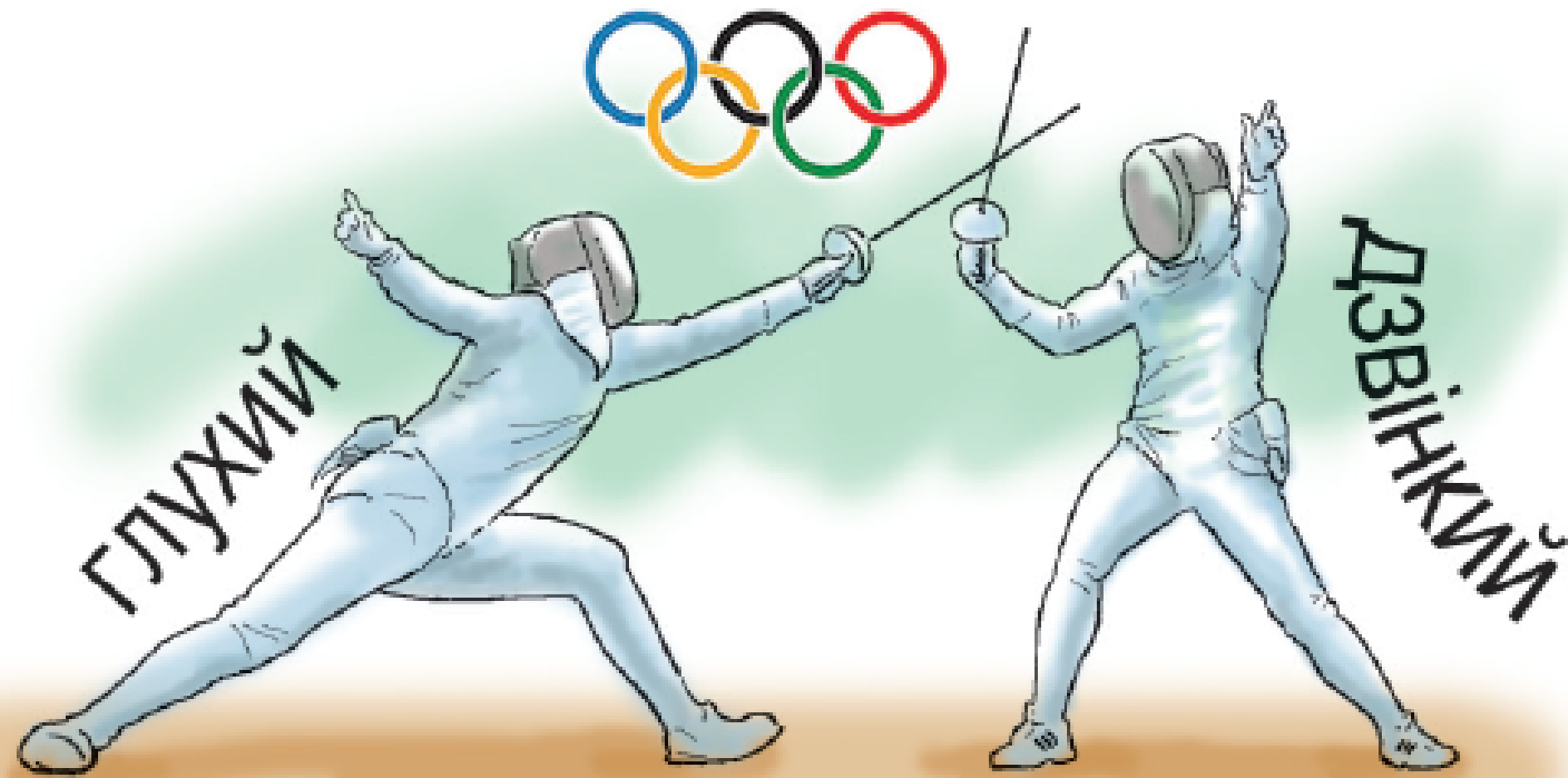
<p>Кінцевий приголосний у префіксах роз-, без- перед глухим вимовляємо дзвінко (у повільному темпі мовлення) або глухо (у швидкому темпі)</p>	<p><i>розписав</i> [розпи^есáв] і [роспи^есáв]</p>
<p>Тверді приголосні перед м'якими уподібнюємо до парних м'яких</p>	<p><i>пісня</i> [п'іс'н'а]</p>
<p>Звуки [з], [ц], [с] перед шиплячими [ж], [ч], [ш] змінюємо на шиплячі</p>	<p><i>зжати</i> [ж:áти] <i>зшити</i> [ш:йти] <i>занісши</i> [заніш':и]</p>
<p>Шиплячі [ж], [ч], [ш] перед [з'], [ц'], [с'] змінюємо відповідно на [з'], [ц'], [с']</p>	<p><i>книжці</i> [кніз'ц'і] <i>білочці</i> [б'ілоц':і]</p>
<p>Сполучення -<i>ться</i> вимовляємо як [ц':а], а -<i>шся</i> вимовляємо як [с':а]</p>	<p><i>пишуться</i> [пйшуц':а] <i>дивишся</i> [дйви^ес':а]</p>

Зверніть увагу!

Дзвінкі переважно не оглушуємо. **НАПРИКЛАД:** казка [ка́зка], гриб [гриб], важко [ва́жко]. Дзвінкі оглушуємо лише в наведених вище випадках.

242. Прочитайте правильно слова, користуючись транскрипцією. Поясніть вимову звуків, позначених виділеними буквами.

Вишгород [в^ижгород]
баскетбол [баске^идбо́л]
вокзал [вогза́л]
берізка [бе^ир'ізка]
легкий [ле^ихкий]
на флешці [фл^ес'ц'і]
на доріжці [дор'із'ц'і]
на квіточці [кв'ітоц':і]
зсадити [с:аді́ти]
зжитися [ж:і́тис'а]
радість [ра́д'іс'т']

Пишемо Вимовляємо

-ТЬСЯ	[ц':а]
-ШСЯ	[с':а]
-ЖЦІ	[з'ц'і]
-ЧЦІ	[ц':і]
-ШЦІ	[с'ц'і]

244. Випишіть слова, під час вимови яких відбувається уподібнення приголосних. Вимовте ці слова відповідно до норм орфоєпії та запишіть фонетичною транскрипцією. Скористайтеся орфоєпічним словником.

ЗРАЗОК. Слід [с'л'ід].

1. У лузі пахне вогкою травною (*О. Гончар*).
2. З туману тихо, мов русалки, ідуть берізки до води (*Д. Іванов*).
3. Чого б ти не навчався, ти навчаєшся для себе (*Петроній*).
4. А небо засніжене ніжно так ніжитья (*О. Лященко*).
5. Солодкий мед духмяно пахне в ніч (*Г. Овсієнко*).
6. Життя, кажуть, зжити – не поле перейти (*Панас Мирний*).
7. Ген-ген поміж кущів малини переповз по стежці вуж (*Є. Гуцало*).
8. Тепле слово і кішці приємне (*Нар. творчість*).

Пишемо	Вимовляємо
-ться	[ц':а]
-шся	[с':а]
-жці	[з'ц'і]
-чці	[ц':і]
-шці	[с'ц'і]

Орфоепічний тренажер

Вимовте чітко слова, дотримуючись поданої інструкції.

Звуки [б], [д], [з], [ж] вимовляйте дзвінко, не допускаючи їх оглушення.

Дуб, горб, лісоруб, будка, обпікся, обсипати, швидко, кладка, хід, розвідка, прудко, відпочити, берізка, чорногуз, гарбуз, верболіз, казка, боягуз, в'язка, стежка, доріжка.

